

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3037/2019
11.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из села ..., чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из ..., против туженог Дома ученика средњих школа из ..., чији је пуномоћник Илија Петрушић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2166/17 од 05.03.2019. године, у седници одржаној 11.02.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2166/17 од 05.03.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиле којим је тражила трошкове поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 1192/15 од 23.03.2017. године, ставом прим изреке, одбијен је, као неоснован захтев тужиле којим је тражила да се поништи, као незаконито решење туженог број ... од 25.11.2015. године о поништају анекса I уговора о раду број ... закљученог са тужиљом 04.11.2015. године и враћања радног односа у претходно стање према уговору о раду број ... од 01.07.2015. године, као и да се утврди да је на правној снази анекс .. уговора о раду број ... закључен између тужиле и туженог 04.11.2015. године, што је тужени дужан трпети и да се обавезе тужени да тужиљу врати на послове и радне задатке васпитача на неодређено време према закљученом анексу. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужба повучена у делу у коме је тужила тражила да се обавезе тужени да јој исплати разлику у заради од 25.11.2015. године до дана пресуђења у висини од 5.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженом на име трошкова поступка плати 28.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2166/17 од 05.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиле и потврђена првостепена пресуда у ставу првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11,...87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена. Предмет тужбеног захтева је поништај решења туженог од 25.11.2015. године, којим је поништен анекс ... уговора о раду од 04.11.2015. године. С обзиром да је спорним решењем поништен анекс ... уговора о раду од 04.11.2015. године, који је тужила закључила са туженим и којим је тужила премештена на радно место ... и засновала радни однос на неодређено време, то следи да је ревизија дозвољена сагласно члану 441. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужиле није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је са туженим закључила више уговора о раду на одређено време, и то први пут 30.08.2013. године, затим 31.12.2013. године, 24.02.2014. године, 25.06.2014. године, 31.10.2014. године, 02.03.2015. године и 01.07.2015. године, на основу којих уговора је обављала послове ... у ..., за које послове се Правилником о организацији и систематизацији послова захтева II степен стручне спреме. Тужени се, као корисник буџетских средстава обратио надлежном министарству са молбом за попуњавање слободних, односно упражњених радних места. Комисија за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање, Закључком од 19.10.2015. године, дала је сагласност туженом за пријем у радни однос на неодређено време за укупно три радна места, од чега два радна места са високом стручном спремом и једно радно место са средњом стручном спремом. Након пријема наведеног Закључка директор туженог је тужили понудио да закључе анекс уговора о раду, ради премештаја на послове ... и заснивање радног односа на неодређено време, коју понуду је тужила прихватила и истог дана, 04.11.2015. године са туженим закључила анекс 1 уговора о раду, према ком анексу је тужила премештена на радно место ..., са коефицијентом за обрачун плате 18,01 и засновала радни однос на неодређено време почев од 05.11.2015. године. Синдикална организација туженог и репрезентативни синдикати су се 12.11.2015. године обратили Управном одбору туженог, обавештавајући га да су против директора туженог поднели пријаве надлежним органима, зато што је поступио супротно закону и колективном уговору и уместо расписивања конкурса за попуњавање слободних, односно упражњених радних места, закључио анексе уговора о раду са три запослена, који су претходно имали уговор о раду на одређено време. У међувремену је престао мандат дотадашњем директору туженог, па је нови директор 25.11.2015. године донео спорно решење којим је поништио анекс I уговора о раду од 04.11.2015. године и тужилу вратио у претходни радно правни статус, у радни однос на одређено време до 31.12.2015. године, према уговору о раду од 01.07.2015. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили као неосноване захтеве тужиле.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14) чланом 30. ставом 1. прописано је да се радни однос заснива уговором о раду, док је ставом 2. истог члана прописано да уговор о раду закључују запослени и послодавац. Чланом 31. ставом 1. прописано је да уговор о раду може да се закључи на неодређено или одређено време. Чланом 171. ставом 1. прописани су случајеви када послодавац може тражити измену уговора о раду, док је ставом 2. истог члана прописано да се одговарајућим послом у смислу става 1. тачка 1) и 3) овог члана сматра посао за чије се обављање захтева иста врста и степен стручне спреме који су утврђени уговором о раду.

Законом о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС“, бр.18/10, 55/13), чланом 1. прописано је да се овим законом уређују права, обавезе и одговорности ученика и студената у области ученичког и студентског стандарда, оснивање организација и рад установа ученичког и студентског стандарда, финансирање ученичког и студентског стандарда, надзор над спровођењем овог закона, као и друга питања у области ученичког и студентског стандарда. Чланом 5. ставом 1. прописано је да делатност у области ученичког и студентског стандарда обављају установе ученичког и студентског стандарда (у даљем тексту: установе), у складу са овим законом, а ставом 2. да се за оснивање и рад установе из става 1. овог члана примењују прописи о јавним службама. Чланом 55. ставом 1. прописано је да је директор одговоран за законитост рада и за успешно обављање делатности установе. Чланом 26. ставом 1. приписано је да васпитни рад са ученицима у дому ученика, односно ученичком центру, остварује васпитач, док је ставом 5. истог члана прописано да послове васпитача и стручног сарадника из става 1. и 2. овог члана може да обавља лице које је стекло одговарајуће високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије или специјалистичке струковне студије) или лице које је стекло високо образовање на основним студијама на факултету у трајању од најмање четири године, а које је у погледу права која из њега произлазе изједначено са академским називом мастер. Чланом 62. ставом 1. прописано је да у радни однос може да буде примљено лице под условима прописаним законом, и ако: 1) има одговарајуће образовање у складу са законом и општим актом установе; 2) има психичку, физичку и здравствену способност за рад са ученицима, односно студентима; 3) није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци, за које није, у складу са законом, утврђено дискриминаторско понашање. Ставом 4. истог члана, прописано је да услови из става 1. овог члана доказују се приликом пријема у радни однос и проверавају се у току рада, док је ставом 5. прописано да запосленом престаје радни однос ако се у току трајања радног односа утврди да не испуњава услове из става 1. овог члана или ако одбије да се подвргне лекарском прегледу. Чланом 63. ставом 1. прописано је да послове васпитача, психолога и педагога може да обавља лице које испуњава услове за заснивање радног односа из члана 62. овог закона и које има дозволу за рад (у даљем тексту: лиценца). Чланом 65. ставом 1. прописано је да је лиценца јавна исправа, ставом 2. да министарство издаје лиценцу и води регистар васпитача, психолога и педагога којима је издата лиценца и да се у регистар уносе подаци о одузимању лиценце, док је ставом 3. прописано да је регистар јаван. Чланом 66. прописано је да је министарство дужно да у року од 60 дана од дана положеног испита изда лиценцу лицу које је положило испит за лиценцу. Чланом 69. ставом 1. прописано је да се у погледу права, обавеза и одговорности запослених у установи примењује закон којим се уређују радни односи, оснивање и рад јавних

служби, ако законом није другачије одређено, док је ставом 2. истог члана прописано, да о појединачним правима, обавезама и одговорностима запослених у установи одлучује директор установе, у складу са законом, колективним уговором и уговором о раду.

Чланом 43. ставом 1. Статута Дома ученика средњих школа у ... од 30.09.2010. године прописано је да је директор одговоран за законитост рада и за успешно обављање делатности Дома.

Чланом 30. Правилника о организацији и систематизацији послова и задатака Дома ученика средњих школа у ..., прописани су услови за послове ... и то VII степен стручности, високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке струковне студије или специјалистичке академске студије) или да има високо образовање стечено на основним студијама у трајању од најмање четири године према Правилнику о врсти образовања васпитача, стручних сарадника о условима и критеријумима за избор стручног сарадника – асистента у дому ученика, положен стручни испит – лиценцу према Правилнику о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника, две године радног искуства на пословима васпитно - образовног рада, да има психичку, физичку и здравствену способност за рад са ученицима односно студентима, да није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци и да није, у складу са законом, утврђено дискриминаторско понашање.

Код утврђеног да је тужила била у радном односу код туженог на одређено време на пословима ... у ... са II степеном стручне спреме, да јој је директор туженог, након добијене сагласности за пријем у радни однос на неодређено време, понудио закључење анекса уговора о раду, тако што јој је понудио измену уговорених услова рада, која се састојала у премештају тужиле на радно место, промене висине примања и коефицијента и заснивање радног односа на неодређено време, коју понуду је тужила прихватила и са туженим закључила анекс I уговора о раду 04.11.2015. године и тужила премештена на радно место ... и засновала радни однос на неодређено време почев од 05.11.2015. године, након чега је директор туженог донео спорно решење, којим је поништио напред наведени анекс I уговора о раду од 04.11.2015. године, то је правилан закључак нижестепених судова да је спорно решење туженог донето у складу са законом. Наиме, директор туженог је сагласно члану 55. ставу 1. Закона о ученичком и студентском стандарду и члану 43. ставу 1. Статута туженог одговоран за законитост рада и за успешно обављање делатности установе, те с тим у вези је био овлашћен да поништи анекс I уговора о раду 04.11.2015. године, који је закључен супротно члану 171. Закона о раду.

Законом о ученичком и студентском стандарду прописани су општи и посебни услови за заснивање радног односа васпитача, према ком закону послове васпитача може да обавља лице које поред општих услова за заснивање радног односа, мора да испуњава и посебне услове, од којих услова је и услов да има дозволу за рад (лиценцу). Општи и посебни услови које мора да испуњава лице за послове васпитача ближе су прописани и Правилником о организацији и систематизацији послова и задатака туженог према коме Правилнику то лице мора да има VII степен стручности, високо образовање на студијама другог степена (дипломске академске студије – мастер, специјалистичке струковне студије или специјалистичке академске студије) или да има високо образовање стечено на основним студијама у трајању од најмање четири године

према Правилнику о врсти образовања васпитача и стручних сарадника и условима и критеријумима за избог стручног сарадника – асистента у дому ученика, положен стручни испит – лиценцу према Правилнику о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника, две године радног искуства на пословима васпитно - образовног рада, да има психичку, физичку и здравствену способност за рад са ученицима односно студентима и да није осуђивано правноснажном пресудом за кривично дело за које је изречена безусловна казна затвора у трајању од најмање шест месеци и да није у складу са законом, утврђено дискриминаторско понашање. С обзиром, да тужила није доказала да је испуњавала све законом и правилником прописане услове за заснивање радног односа ..., јер није доказала има положен стручни испит – лиценцу према Правилнику о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника и да има две године радног искуства на пословима васпитно - образовног рада, то следи да је спорно решење туженог законито, с обзиром да тужила није испуњавала услове за њихово обављање у погледу посебних услова неопходних за послове васпитача, односно тужила није доказала да има положен стручни испит – лиценцу, нити да има две године радног искуства на пословима васпитно - образовног рада. Стога су неосновани наводи ревизије тужиле о погрешној примени материјалног права.

Тужила у ревизији оспорава правилност спорног решења туженог указујући да је испуњавала све услове прописане за послове ..., и да је о томе доставила доказе, међутим, како тужила није доставила доказ да има положен стручни испит – лиценцу према Правилнику о дозволи за рад наставника, васпитача и стручних сарадника, односно да је покренут поступак стицања лиценце, као и да има две године радног искуства на пословима васпитно - образовног рада, то су ови наводи неосновани. Уверење о положеном стручном испиту издато од стране Универзитета у Нишу, ... факултета од 17.12.1998. године је доказ да је тужила положила стручни испит за звање наставника теоријске и практичне наставе прехранбене технологије у средњој школи и исто је стога без утицаја на другачију одлуку.

Са напред наведених разлога, на основу члана 414. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да тужила није успела у поступку по ревизији, то иста нема право на те трошкове, са којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић